

Dato
20-02-2024

Digitaliseringsrådets operative anbefalinger til kunstig intelligens

Baggrund

Digitaliseringsrådet udgav i juni 2023 en vision for national udvikling og anvendelse af kunstig intelligens. Budskabet var klart: I Danmark skal vi gennem en ansvarlig og ambitiøs tilgang udnytte potentialerne ved anvendelse af kunstig intelligens. Både i forhold til at frigive ressourcer til borgernær velfærd, øge kvaliteten af offentlige services og til at skabe vækst blandt danske virksomheder. Kunstig intelligens afprøves og udbredes allerede i kommuner, regioner, stat og i private virksomheder. Både offentlige myndigheder og private virksomheder oplever dog en række udfordringer, der vanskeliggør - i nogle tilfælde umuliggør - udvikling, idriftsættelse og udbredelse af kunstig intelligensløsninger. Udfordringerne betyder, at vi som samfund går glip af produktivetsgevinster, der kan skabe vækst, frigive ressourcer og bidrage til kvalitetsforbedringer, der kan understøtte tidssvarende services. Samtidigt risikerer vores erhvervsliv at tabe terræn i forhold til afsætnings- og eksportmuligheder.

Der er derfor afgørende, at der sker handling nu, og at der sættes en politisk retning, så både den offentlige sektor og det private erhvervsliv i højere grad får mulighed for at udnytte potentialerne og får gode rammer uden unødige barrierer til at kunne implementere og udvikle løsninger baseret på kunstig intelligens.

Derfor opstiller Digitaliseringsrådet en række operative anbefalinger til beslutningstagere, der skal fremme udnyttelsen af potentialerne ved anvendelse af kunstig intelligens i den offentlige og private sektor.

Anbefalingerne fordeles på fire indsatsområder, hvor Digitaliseringsrådet vurderer, at der er behov for politisk handling for at øge udbredelsen af kunstig intelligens i den offentlige sektor og erhvervslivet:

- Politisk ejerskab over en ansvarlig udvikling inden for kunstig intelligens
- Et klarere juridisk grundlag
- Styrkede kompetencer og organisering
- Styrkede muligheder for innovation

Indsatsområder og anbefalinger

Politisk ejerskab over en ansvarlig udvikling inden for kunstig intelligens

Det er en politisk opgave at sikre en demokratisk kontrol med udviklingen inden for kunstig intelligens, udstikke en ansvarlig retning og tage stilling til de dilemmaer, som teknologien medfører.

Hvis vi i Danmark fortsat skal være et ansvarligt, digitalt foregangsland skal vi udnytte teknologiens til at skabe lige muligheder for alle borgere og bevare den tillid, som vores samfund er bygget på. Borgerne skal fortsat kunne have tillid til, at persondata behandles forsvarligt og at de kan få indsigt og viden om de kunstig intelligensløsninger, de møder.

Politikere på nationalt, regionalt og kommunalt niveau skal derfor tage ejerskab over udviklingen og sikre udnyttelse af potentialer, som kunstig intelligens åbner op for. Der skal derfor sættes politisk strategisk retning for, hvorfor og hvordan vi som samfund skal anvende teknologierne, og hvilke interesser og konkrete mål, vi skal forfølge. Dette kræver både politisk vilje og strategiske investeringer i vores fælles fremtid.

Anbefalinger:

- Tag politisk ejerskab over udvikling og anvendelse af kunstig intelligens på nationalt, regionalt og kommunalt niveau.
- Opstil konkrete politiske mål for, hvad vi som samfund ønsker at opnå med anvendelse af kunstig intelligens inden for den nærmeste fremtid
- Foretag ambitiøse og strategiske investeringer i kunstig intelligens teknologi
- Faciliter demokratiske samtaler og debatter om, hvordan vi som samfund ønsker at anvende kunstig intelligens og de etiske spørgsmål, der kan opstå med brugen af kunstig intelligens
- Skab oplysning, uddannelse og inddragelse af borgerne om kunstig intelligens betydning for individet og samfundet.
- Prioritér, at udviklingen er ansvarlig og bidrager til at fremme lige muligheder for alle borgere.

Et klarere juridisk grundlag

Det er svært for offentlige myndigheder og private virksomheder at gennemskue det juridiske grundlag. Det gælder særligt problemstillinger knyttet til GDPR, herunder fx regler om anvendelse af data indsamlet til andre formål. Kan data, man allerede har adgang til, anvendes til at udvikle en ny algoritme med nyt formål? Hvad er det juridiske grundlag for samkøring af data? Ligeledes skal der skabes tydelighed om det påkrævede retsgrundlag for offentlige myndigheder ved henholdsvis udvikling, idriftsættelse og genoptræning af en AI-løsning herunder det nationale supplerende retsgrundlag, der ligger ud over GDPR,

Derudover opleves det som komplekst at navigere i de mange ansøgninger, tilladelser, risikovurderinger, konsekvensanalyser, databehandleraftaler, der skal udformes.

Anbefalinger:

- Skab klarhed over sammenhæng mellem europæisk lovgivning, national lovgivning, standarder og krav på kunstig intelligensområdet.
- Giv national guidance. Staten skal gå forrest med nationale autoritative fortolkninger og gode eksempler på praksis, der er i overensstemmelse med gældende lovgivning.
- Etablér hjemmel til databehandling i lovgivning, når det vurderes at være i samfundets interesse at udvikle, drifte og gendræne løsninger baseret på kunstig intelligens.
- Vurdér muligheden for at understøtte anvendelsen af kunstig intelligens, når der udarbejdes ny lovgivning ved at gøre lovgivning digitaliseringsklar.
- Sikr en ensartet fortolkning af AI-forordningen på tværs af EU-lande, der fokuserer på mulighederne for udvikling og anvendelse af kunstig intelligensløsninger.

Kompetencer og organisation

Der er mangel på medarbejdere med it-kompetencer. Offentlige myndigheder og virksomheder har behov for både it-specialister men samtidigt fagpersonale med god forståelse for kunstig intelligens, der kan skabe bro mellem it-systemer og den faglige virkelighed. Samtidigt skal vi være bedre til at udnytte eksperter fra forskningsverdenen, når der udvikles kunstig intelligenssystemer, og skabe sammenhæng mellem forskning og praksis.

Der er behov for at understøtte myndigheder og virksomheder i den løbende governance af kunstig intelligensløsninger og at integrere kunstig intelligens som en del af kerneforretningen, så det ikke kun forbliver et projekt i it-afdelingen.

For mindre kommuner, myndigheder og virksomheder kan det være en uoverkommelig barriere at udvikle nye kunstig intelligensløsninger fra bunden enten internt eller i samarbejde med private leverandører, hvilket i nogle tilfælde resulterer i, at man helt undlader igangsættelsen af kunstig intelligensprojekter Derfor er der behov for tilbud om at understøtte mere samarbejde, der spreder omkostninger og risici ud på flere aktører.

Anbefalinger:

- Opprioriter it-uddannelser og efteruddannelse af it-specialister til udvikling og drift af kunstig intelligensløsninger.
- Styrk it-kompetencer blandt fagmedarbejdere, så de kan samarbejde med specialisterne i udvikling og integration af det digitale i driften.
- Indfør teknologiforståelse som obligatorisk fag i folkeskolen
- Styrk mulighederne for at rekruttere udenlandske studerende på danske it-uddannelser og til danske arbejdspladser.
- Skab flere forpligtigende samarbejder mellem offentlige myndigheder, der går sammen om at udvikle kunstig intelligensløsninger.
- Stil værktøjer til rådighed, der gør det muligt løbende at monitorere algoritmer i drift.
- Udvikl platforme med standard byggekodser til at udvikle algoritmer i det offentlige.
- Inddrag forskningsressourcer til at bidrage med ekspertviden i udviklingen af nye løsninger.

Styrkede muligheder for innovation

Der er behov for bedre rammer om det offentlig-private samarbejde. Lige nu er det for svært for virksomheder, forskere og offentlige myndigheder selv at få adgang til data fra offentlige og privat sektors data og dermed kunne skabe innovative løsninger baseret på nyeste data og aktuelle behov. Data skal også anskues som en kollektiv ressource, der skal anvendes til at fremme samfundets interesser.

Den offentlige sektor skal tage ejerskab over at drive udviklingen inden for løsninger baseret på kunstig intelligens, og i samarbejde med innovative virksomheder udvikle kunstig intelligensløsninger.

Digitaliseringsrådet foreslår, at der etableres en taskforce som accelerator for udvikling og afprøvning af kunstig intelligensprojekter. Taskforcen skal være et tværgående samarbejde på tværs af den offentlige og private sektor og afprøve løsninger inden for særligt generativ kunstig intelligens.

Anbefalinger:

- Skab bedre muligheder for, at virksomheder, myndigheder og forskere kan få adgang til relevante og efterspurgte data på tværs.
- Skab bedre muligheder for, at private virksomheder og myndigheder kan gå sammen om at skabe innovative nye løsninger, der udspringer af konkrete behov.
- Etabler minimum én national sandkasse til afprøvning af kunstig intelligensløsninger.
- Etabler en national taskforce for kunstig intelligens.